

Пальчикова гімнастика

Автор: Руцька Ксенія Олександрівна

Автор □ укладач:

Руцька К. О., вчитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа І □ ІІІ ступенів №19
Вінницької міської ради»

Рецензенти:

Гальчевська Н. А., методист відділу початкового навчання ВОІПОПП

Антонішина Ю. М., методист з навчальних дисциплін ММК

Пальчикова гімнастика.

Навчально - методичний посібник / К.О. Руцька- Вінниця:ММК, 2013. с. 56

У посібнику розроблено практичну систему вправ з підготовки руки дитини письма в першому класі.

Використання посібника дає можливість у захоплюючій ігровій формі підготувати дитину до написання літер.

Мета посібника - допомогти вчителю урізноманітнити види роботи на уроках навчання грамоти, допомогти учителю зацікавити дитину на уроках письма. Посібник значною мірою звільнить учителів від пошуку додаткового матеріалу на період навчання грамоти. Посібник містить малюнки, вірші які зацікавлює дитину, а пальчикова гімнастика не тільки перетворює виконання завдань на цікаву гру, але й допомагає підготувати дрібні м'язи кисті рук до письма.

Посібник призначено для вчителів початкової школи, вихователів дошкільних закладів, батьків.

ЗМІСТ

Вступ

Розділ 1. Вправи підготовки руки дитини до письма

Розділ 2. Пальчикова вистава

Висновки

Список використаних джерел

ВСТУП

Перебудовні процеси, які відбуваються в системі народної освіти нашої країни, передбачають перехід на систематичне навчання в умовах школи дітей шестилітнього віку. Ефективність їхнього навчання неможлива без усебічного врахування вікових особливостей розвитку дітей, їхньої здатності до засвоєння знань, умінь і навичок, передбачених навчальними програмами.

Серед багатьох проблем нової чотирирічної початкової школи однією з найбільш складних і актуальних є формування у найменших (шестирічних) першокласників навичок письма.

Навчання письма — складова частина загальної програми з рідної мови, її не можна розглядати ізольовано. Вона знаходиться у тісному взаємозв'язку з навчанням читати, з розвитком усного і писемного мовлення, від неї залежить грамотність і в кінцевому результаті культура писемного мовлення людини.

Письмо — комплексний вид навчальної діяльності. Воно складається з цілої низки структурних компонентів, багатьох правил і умінь, оволодіння якими — складний, тривалий і нелегкий процес не тільки для шестирічних, а взагалі для учнів початкових класів. Дитина, навчаючись писати, по суті повинна оволодіти трьома основними групами навичок, а саме:

а) **технічними** — правильно користуватися письмовим знаряддям, координувати рухи руки, дотримуватися гігієнічних правил;

б) **графічними** — правильно зображувати окремі букви, склади, слова, писати букви з необхідним нахилом, розміщувати їх рівномірно в слові і в рядку, правильно з'єднувати, дотримуватися визначеної віддалі між словами;

в) **орфографічними** — правильно визначати звуковий і буквений склад слів, коментувати їх написання, самостійно добирати слова.

Навчання писати шестирічних не буде успішним, якщо учитель не знатиме вікових, фізіологічних можливостей дітей, їхніх психологічних особливостей, зокрема: слабкий розвиток дрібних м'язів руки, недостатня координація рухів під час письма, низька опірність при тривалому напруженні, повільний темп, недостатня сформованість оптичного сприйняття графічного образу, недосконалість механізмів внутрішнього планування рухів і дій.

Учитель має враховувати специфіку самого процесу письма, як складного комплексу дій для того, хто буде ним оволодівати, особливостей системи знаків, які має дитина засвоїти і набути навичок самостійного їх використання.

В оволодінні навичкою письма, як і будь-якою іншою руховою навичкою, важливого значення набувають підготовчі вправи. Основна мета таких вправ — підготувати руку дитини до письма, сформувати руховий стереотип, допомогти дитині позбутися тих труднощів, які виникають на початкових етапах оволодіння навичками письма.

Підготовка руки дитини до письма передбачає розвиток п'ясті руки й дрібних м'язів пальців:

- координація рухів руки, пальців, очей, передпліччя;

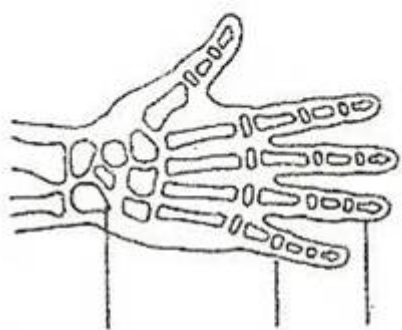
- окоміру (вміння визначати центр, середину, підпорядкувати рухи руки, очей контролю свідомості);

- просторових уявлень (зліва, справа, внизу, над і під лінією, між лініями);
- плавності, точності й ритму рухів;
- уміння проводити протягом 0,5 хв. безвідривні лінії олівцем на папері, в зошиті.

Пропонований посібник для вчителів складено відповідно до сучасної програми навчання грамоти. У ньому вміщено вправи з підготовки руки дитини до письма.

Учителю початкових класів необхідно розвивати у шестирічних дітей дрібні м'язи кисті рук, кісток п'ясті руки, фаланг пальців.

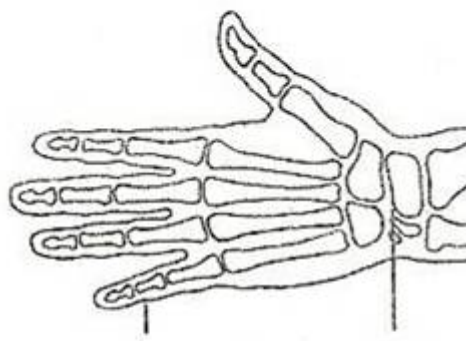
Рука учня (6 років)

спочатку
п'ять,
потім шість
нерозвинених кісток
зап'ястка

числені
хрящові
закінчення
кісток
пальців

Рука дорослого

повністю
закостенілі
фаланги

вісім
кісток
зап'ястка,
що щільно
притиска-
ються

Тому, що на момент вступу дитини до школи ще не закінчено окостеніння пальців кисті. У самому зап'ястку дитини тільки п'ять слаборозвинених кісточок (потім з'являється шоста), які не притискаються одне до одного.

Тому часто у шестиліток зображення прямої риски, овалу супроводжується помітним тремтінням пальців кисті, в результаті чого прямі лінії виходять зігнутими, овал □ зигзагоподібним і не завжди замкненим.

Ось чому перед виконанням графічних вправ ми пропонуємо проводити пальчикову гімнастику, яка також пов'язана з мовленнєвим розвитком першокласників. Зображення руками мишок, зайчиків, пташок та іншого супроводжується розучуванням і хорovým декламуванням невеличких віршків про них.

Коли учні навчаються зображувати достатню кількість фігур, можна запропонувати дітям розігрування за допомогою пальців невеликих сценок і казок.

Кожну вправу пальчикової гімнастики радимо виконувати декілька разів по черзі обома руками. Бажано поєднувати у невеликий комплекс дві-три вправи (пригадувати попередні, або ті, які найбільше сподобалися). Виконувати їх можна як перед початком, так і

посередині, або наприкінці заняття.

Вправи пальчикової гімнастики, художньо-зорові образи літер віршований дидактичний матеріал зроблять уроки навчання письма цікавими та ефективними.

1. Вправи підготовки руки дитини до письма

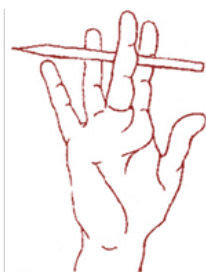
Зустрілись пальчики:
великий, вказівний, середній,
безіменний і мізинець.
Вони театр всі створили
І всі до праці приступили.
□

Вправа 1

Лисеня-першокласник хоче дізнатися, чи вмієте ви малювати, писати букви або слова. Але перш ніж розпочати роботу, давайте виконаємо пальчикову гімнастику, підготуємо руки до малювання й письма. Так ми будемо робити і надалі.

Учитель показує вправу та декламує:

Олівець в руці катаю,
Поміж пальчиків
кручу.
Неодмінно кожен
палець
Будь слухняним я
навчу.
□

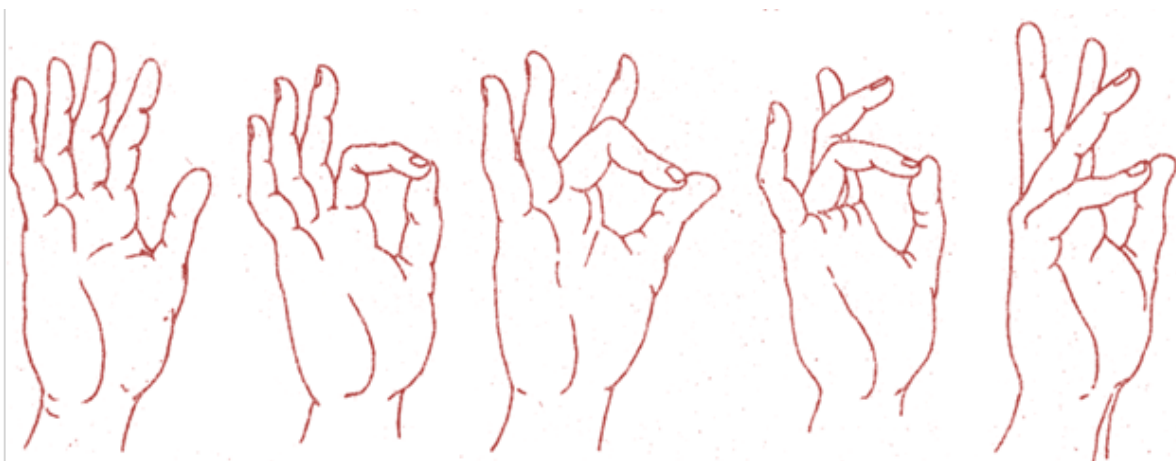
Покласти олівець між вказівним, середнім і безіменним пальцями. Крутити олівець, передавати його з одного пальця на інший.

Вправа 2

Перед тим, як виконувати графічні вправи, розігріємо пальчики.

Учитель декламує віршик і показує: долоню, а потім по черзі з'єднує з великим пальцем усі інші, починаючи зі вказівного.

Пальчику, пальчику,
Де ти бував?
Я з цим братом вліс ходив,
А з цим братом борщ варив,
З цим я кашки скуштував,
А з найменшим заспівав.
□

Вправу виконувати два-три рази.

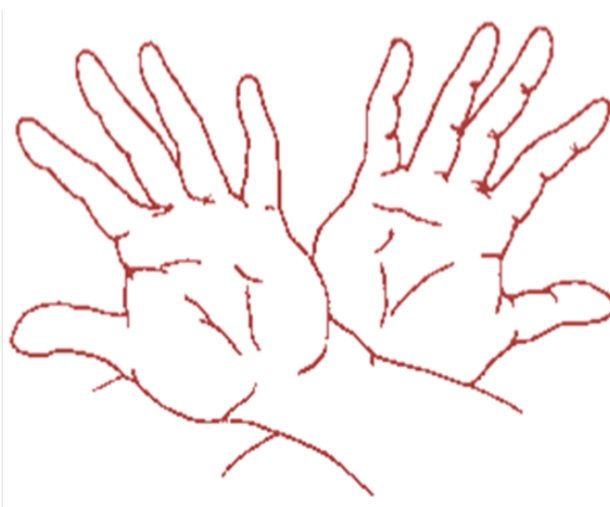
Вправа 3

Руки перехрещені тильним боком долонею до себе. Спочатку пальці обох рук стиснуті в кулаки, потім пальці-промінці розкриваються, руки повертаються вправо-вліво.

У кінці віршика діти плескають у долоні.

Ясне сонечко в кімнату
Дивиться в віконечко,
Дуже раді всі малята,
Плескають в долонечки.
□

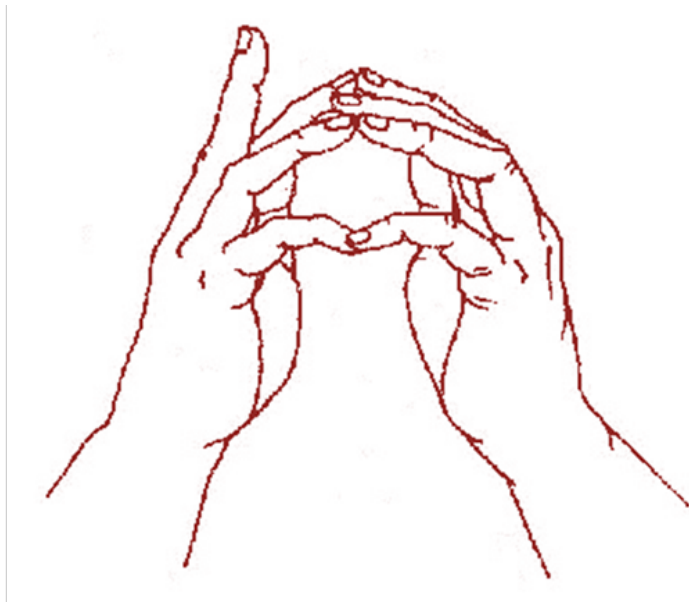
Вправа 4

Долоні трохи зігнуті, кінчики пальців торкаються (дах), середній палець правої руки піднято вертикально вгору (димар), кінчики мізинчиків торкаються один одного, створюючи пряму лінію (балкон).

Рідний дім

Хай живе наш рідний дім —
Тепло й затишно у нім.

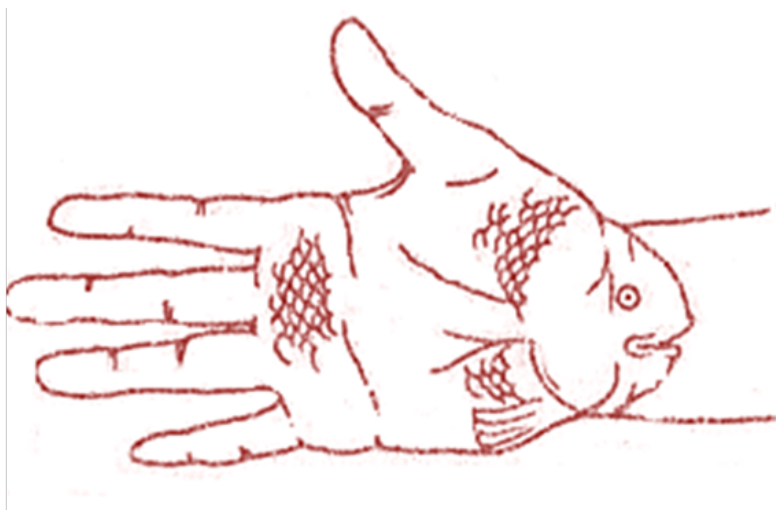
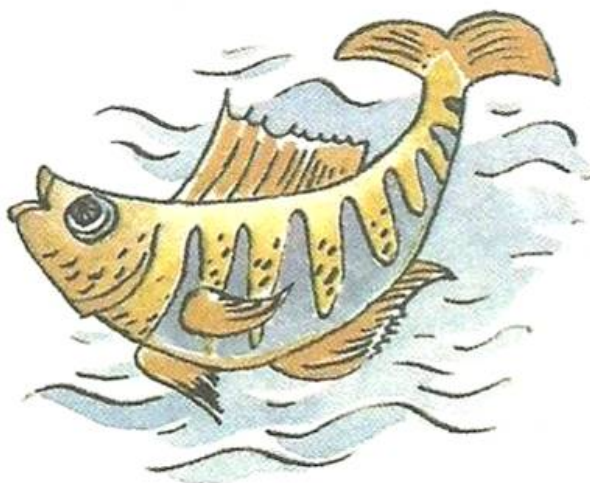

Вправа 5

— А чи є у нас в річці риба? Може, ми дарма сидимо на березі та дивимося на поплавок?

Голова риби — початок долоні, хвостик — пальчики, верхній плавець — великий палець. Долоня й пальці розслаблені, вони гнучко звиваються.

Краснопірки та йоржі,
і колючі окуні
так і грають в глибині.

Вправа 6

Учитель дістає з гілочки перший горішок.

— Білочка просить нас приготувати для горішків незвичайний кошик,
Його треба зобразити пальцями рук.

Кошик

В руки кошик я беру,
І горішок туди кладу.
□

Долоні повернені на себе, пальці сплетені, лікті розведені в сторону. Долоні нібито роз'їжджаються, і між пальцями утворюються зазори. Великі пальці зображують ручку кошика.

Вправа 7

Жук

Жук у жолудя питав:

□ Де ти шапочку придбав?

От якби мені таку –

Був би красень я в ліску.

□

Пальці в кулачок. Вказівний та мізинчик розведені в сторони, дитина рухає ними, просуваючи руку по парті вперед.

Вправа 8

Акварель

Намалювати можна нею
Будинки, хмари і поля.
Зелену затишну алею,
Високі гори і моря.

Рука — це пензлик, пальці — волосинки. Плавними рухами «розфарбовуйте» знизу догори, справа вліво. Пальці мають бути м'якими й пружними.

Уявіть собі, що ви малюєте будинки, хмари, поля, алею, гори і моря, про які говориться у віршику.

Вправа 9

Ати-бати —
йшли солдати,
Ати-бати — на базар,
Ати-бати, що купили?
Ати-бати —самовар.

□

Дітям пропонується «перетворити» долоню на солдата: намалювати на тильному боці очі й рот. Пальцями учні показують, як солдати марширують.

Вправа 10

Загадка від Мавпочки

— Відгадайте загадку,
відгадку покажіть руками.

Що за верхівець:
Сам сидить верхи,
А-ноги за вухами?
(Окуляри)

□

Діти складають овали пальцями рук, підносять їх до очей.

Вправа 11

Оси

Оса осі в осінні дні
Сумні виспівує пісні.
Тумани сиві на росі —
Сховатись ніде вже осі.
□

Виставити середній палець, притиснути його між вказівним та безіменним, поворушити ним.

Вправа 12

Лис

Лиса з лісу у село
«Ку-ку-рі-ку» занесло.
Заглядає лис у вікна:
«Де ж це півень
кукурікнув?»

□

Обидві долоні зробити «ковшем», великі пальці підняти вгору, вказівні пальці та мізинчики згинаємо всередину долоней, притискаємо один до одного. Середні та безіменні пальці утворюють вузьку «лисячу» мордочку.

Вправа 13

— Нам треба завести мотор у
машини і мерщій вирушати
в путь.

Мчить машина
За машинами.
Шелестить
Машина шинами.

□

Пальці рук, крім великих, складаються в замок. Це мотор. Великими пальцям робимо обертові рухи.

Спочатку «мотор» працює швидко, потім поступово оберти сповільнюються.

Вправа 14

— Відгадайте загадку - добавлянку.

На дереві грається,
Угору підіймається,
На хвостикі гойдається.
І зветься це малятко —
Веселе ... (мавпенятко).

— Зобразимо мордочку мавпенятка.

□

Середній та безіменний пальці притиснуті згори великим. Вказівний і мізинчик трохи підняті вгору та зігнуті.

Вправа 15

Відгадай загадку

Два кінці, два кільці –
Посередині цвях.
(Ножиці.)

□

Пальці правої руки стиснути в кулак, виставити вперед вказівний і середній. Рухати ними, імітуючи різання ножицями.

Вправа 16

– Зобразимо наших півників пальцями руки.

Півні

Півень півневі співав:
— Я сьогодні рано встав!
Потімвилетів на пліт,
Заспівав на цілий світ.
□

Долоню піднято вгору, вказівний палець спирається на великий. Інші пальці розведені та підняті вгору.

Вправа 17

Вовк

Ходить хмуро між дубами,
Хижо клацає зубами.
Весь, як є — жорстока лють,
Очі так її люті.
Зачаївся ось, примовк,
Грізний звір, голодний вовк.
□

Робимо долоньками «пароплавчик», а з нього «вовка»: великі пальці розводимо в сторони.

Вказівні пальці згинаються всередину долоней і утворюють лоба, а інші - складаються і «човником», утворюючи верхню та нижню щелепи.

Вправа 18

Вовк ведмедя розбудив:
— Вже весна, гуляти йди!
Виліз велетень з барлоги —
Вовк тікає в ліс від нього.
□

Середній і безіменний пальці притиснуті згори великим. Вказівний і мізинець трохи підняті вгору й зігнуті.

Вправа 19

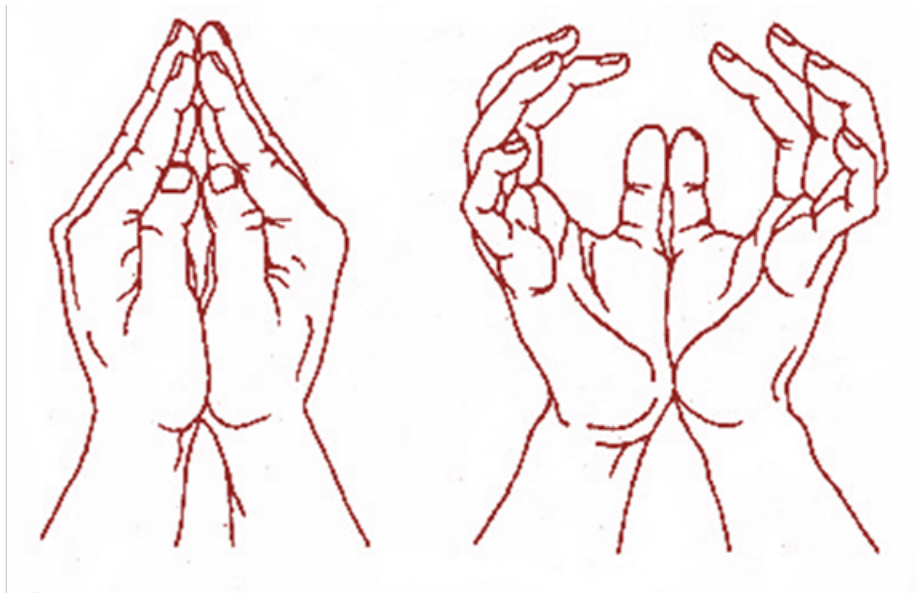
Сьогодні малята.
Копають грядки,
Уперше в житті
Вони садять квітки:
Крокіс, чорнобривці,
Нагідки, розмай —
Квітуй-розквітай,
Наш улюблений край!
□

Зімнуті та трохи заокруглені долоні —
пуп'янок квітки. Поступово пальці
розводяться в різні боки та злегка
погойдуються.
□

Вправа 20

У сови великі очі □
Бо не спить вона щоночі.
Сутінки надворі,
А сова □ вдозорі.
□

Долоні розгорнуті до себе, великі пальці випрямлені від себе й переплетені (нібито чіпляються один за одного). Великі пальці — голова пташки, інші пальці — крила.
«Помахайте крилами».

Вправа 21

Відгадайте, хто це?

Хоч маленьке, а красиве,
Як біжить, то в'ється грива.
Копитцями туп-туп-туп,
По каменю цок-цок-цок,
(Лоша)

□

Зобразимо лоша руками. Права долоня на ребрі від себе. Великий палець догори. Згори на неї накладається ліва долоня під кутом, створюючи пальцями гриву. Великий палець догори. Два великих пальці утворюють вушка.

Вправа 22

— Мудра Сова питає,
чи знаєте ви, чому вона
не любить сонце?

Сова

Що воно за дивна птиця?
Світла денного боїться,
дзьоб гачком, великі очі,
і не спиться їй щоночі.
□

Руки стиснуті в кулачки, пальці притиснуті, великі пальці, заокруглені вгорі, вказівні разом
посунуті вперед.

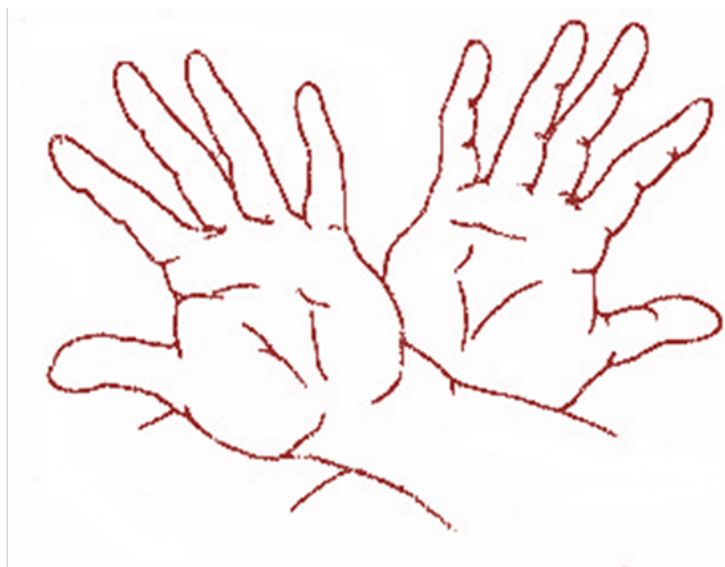
Вправа 23

Соняшник

На сонечко я схожий
І сонечко люблю.
За сонцем повертаю
Голівоньку свою.

Руки перехрещені тильною стороною долоні до себе. Пальці-пелюстки розкриті. Руки повертаються вправо-вліво.

Вправа 24

У папуги Гоші,
Було трохи грошей.
Він на них собі купив
Чобітки, пальто і бриль.

Долоня вгору, вказівний палець перекриває великий. Інші пальці підняті вгору й розчепірені.

Вправа 25

Равлик

Равлик лізе вздовж доріжки,
То сховав, то випнув ріжки.

Пальці в кулачки, лівий трохи позаду правого, на правій руці — вказівний палець та мізинчик розведені в сторони, дитина згинає і розгинає їх.

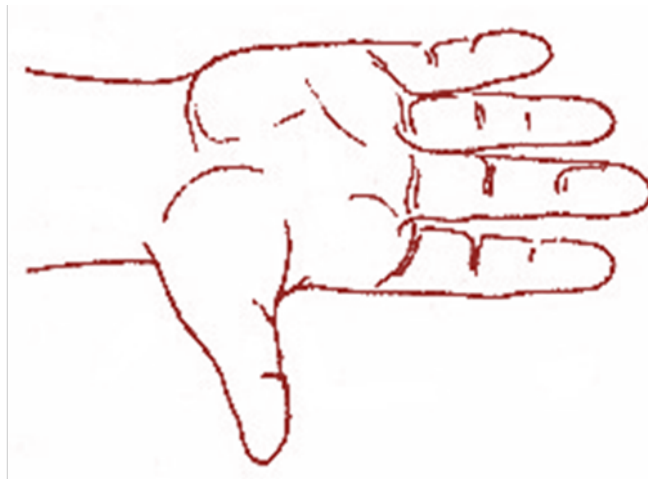

Вправа 26

Синьо-жовтий прапор маєм:
Синє небо, жовте жито;
Прапор свій оберігаєм,
Він святиня, знають діти.

Перетворіть свої руки на прапорці. Розгорніть долоню правої руки від себе, великий палець опустіть униз (держак), інші пальці притисніть і спрямуйте вбік (полотнище).

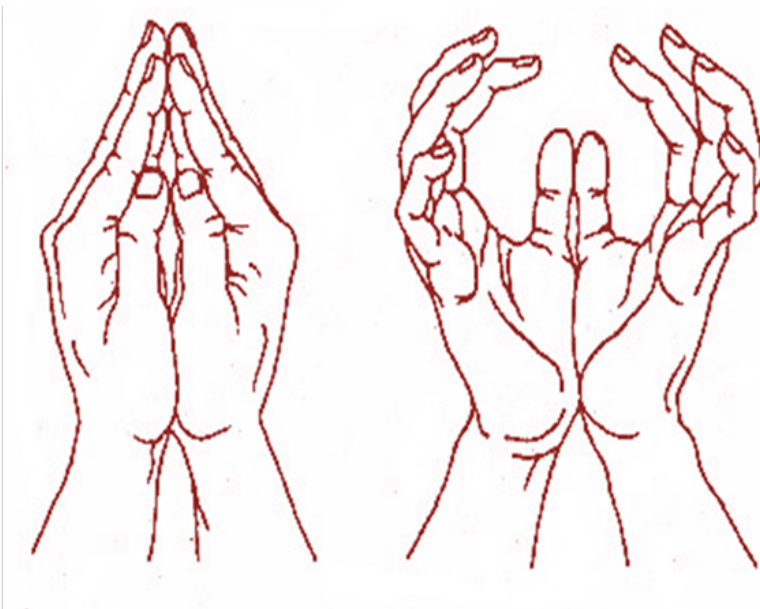
Вправа 27

Едельвейс

Едельвейс росте на скелі.
Вище сосен і смерек.
Біля сонечка оселі,
Біля-гнізд орлів, лелек.

Зімкнуті й трохи заокруглені долоні — пуп'янок квітки. Поступово розвести пальці в сторони, трохи похитати руками і підняти їх угору.

Вправа 28

Дерево

Має стовбур дерево,
Багато гілочок.
Листячком зеленим,
Бавить діточок.

Притиснути руки тильною стороною одну до одної. Пальці розчепірити і підняти вгору. Ворушити кистями й пальцями.

Вправа 29

Зайчик

Довгі вуха, куций хвіст,
Моркву і капусту їсть.

Пальці стиснуті в кулачок. Виставити вгору вказівний і середній пальці. Ворушити ними, повертаючи руку в різні боки.

Вправа 30

—Що плели з лози Зоя і Зіна?

— Сплетіть корзину з пальців рук.

Лозина до лозини — і зроблена корзина.

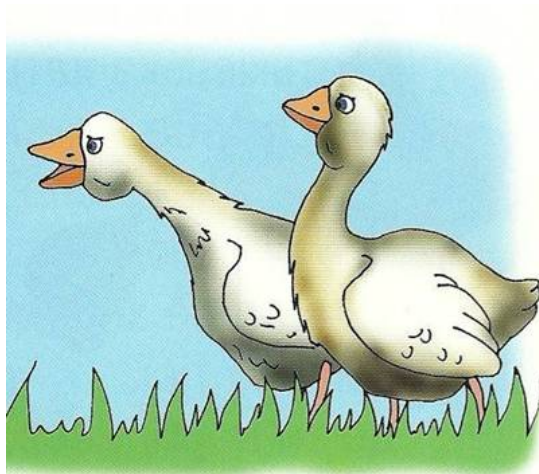
Долоні повернуті на себе, пальчики переплетені, лікті розведені в різні сторони. Великі пальці утворюють ручку.

Вправа 31

Гуси

Гуси, гуси, гусенята!
Гусенят багато з Гната.
— Гей, гиля!
— Гнатко гука!
Відганяє гусака.

□ Передпліччя випрямити вертикально. Долоня під прямим кутом. Вказівний палець спирається на великий. Усі пальці притиснуті один до одного. Двома руками діти зображують гусей.

□

Вправа 32

Чапа чапля біля річки —
У червоних черевичках
Чапу-чапу! Чап-чалап!
Носить у хустинці
Для малят гостинці.

Витягнути вниз вказівний та середній пальці, інші стиснути в кулачок. Імітувати пальцями ходу чаплі в ритмі вірша.

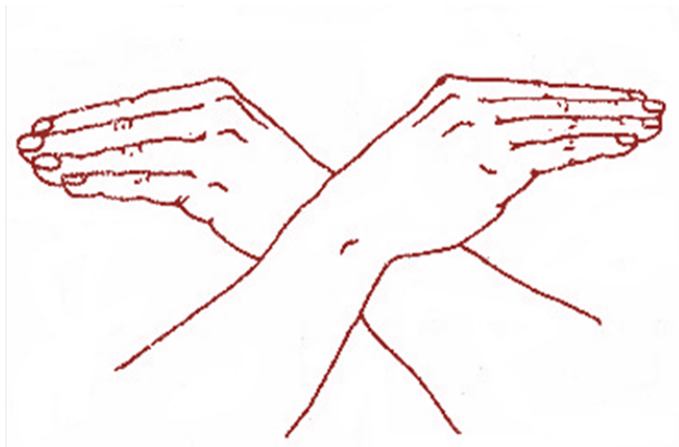
Вправа 33

— *Вирядимо наших чайок у політ.*

Над нами небо є блакитне,
Над нами сонечко привітне.
Над морем чайка проліта,
Додому радо поверта.

Діти перехрещеними кистями рук зображують помаху крил чайки, а потім руками зображують морські хвилі.

Вправа 34

Хомка

Хомка, хомка, хом'ячок,
Посмугований бочок.

Уявіть, що у вас на долоні сидить хом'ячок. Погладьте його спочатку мізинчиком, потім по черзі іншими пальцями. Злегка торкніться кінчиками пальців (пучками) до його теплої шубки, але не притисніть сильно.

Вправа 35

Ялинку прикрашає
Мороз на Новий рік.
Дарунки всім вручає
Казковий чарівник.

Долоні від себе, пальці переплетені між собою (долоні під кутом одна до одної). Пальці виставити вперед. Лікті до корпусу не притискаються.

Вправа 36

Жук

Жук у жолудя спитав:
—Де ти шапочку придбав?
От якби мені таку □
Був би красень у ліску.

Пальчики в кулачок. Вказівний і мізинчик розведені в різні боки, дитина ворухить ними. Рука повільно просувається вперед по парті. У кінці вірша пальці стискаються в кулачок (упіймали жука), а потім кулак розтискається (відпустили комаху).

Вправа 37

Тишком-нишком
вийшла мишка із нори.
В шкряботушки
ніс і вушка догори.

Середній та безіменний пальці впираються у великий. Вказівний і мізинець зігнуті в дуги та притиснуті до середнього і безіменного пальців.

Вправа 38

Їжачок

Їхав лісом їжачок,
Віз голчастий піджачок.
Сироїжки він зривав,
Їв та пісеньку співав.
□

Лікті на парті, долоні притиснуті одна до одної, пальці підняті вгору (голки). Великі пальці відвести до себе (мордочка).

Вправа 39

Цуценя

Приніс учора татко
Маленьке цуценятко.
Воно із нами грається
І зовсім не кусається.

Долоню покласти на ребро, повернути на себе. Великий палець підняти угору, вказівний — зігнути, середній та безіменний — разом, мізинець опускається та підіймається.

У кінці вірша підставити вільну долоньку, як миску, погладити «цуценя» по голівці.

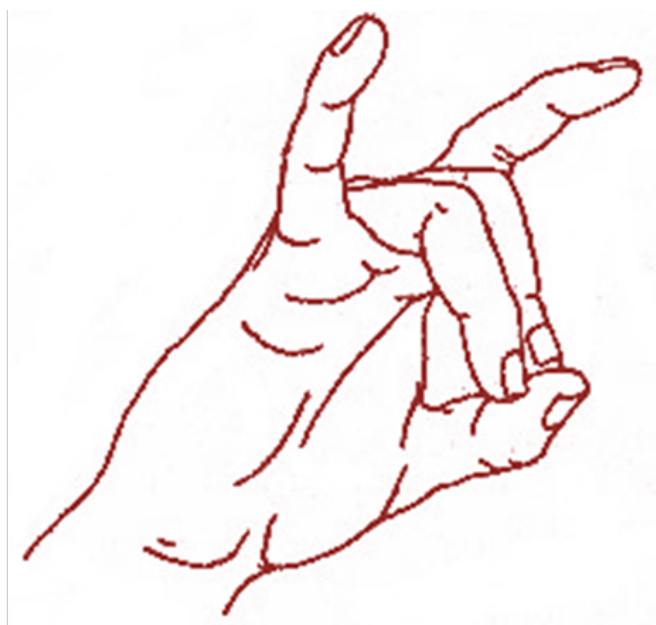
Вправа 40

Цап

На полі цап, цап.
М'ячик хап, хап,
Ніжкою туп, туп.
Борідкою труг, труг,
Наче справжній футболіст.

Середній і безіменний пальці спираються на великий. Вказівний, і мізинець підняті вгору.

Вправа 41

Горобцю казала кішка:
□ Понявчи зі
мною трішки.
Та він знай собі □
Цвірінь!
А нявчати йому лінь.

Долоні розгорнуті на себе, великі пальці переплетені — голівка птаха. Інші зімкнені пальці — крила. Швидко помахати ними.

Вправа 42

Щука вчила щученят,
Зуби чистити щодня:
□ Швидко щіточку бери,
Не лінуйся, гарно три.
Зуби треба берегти!

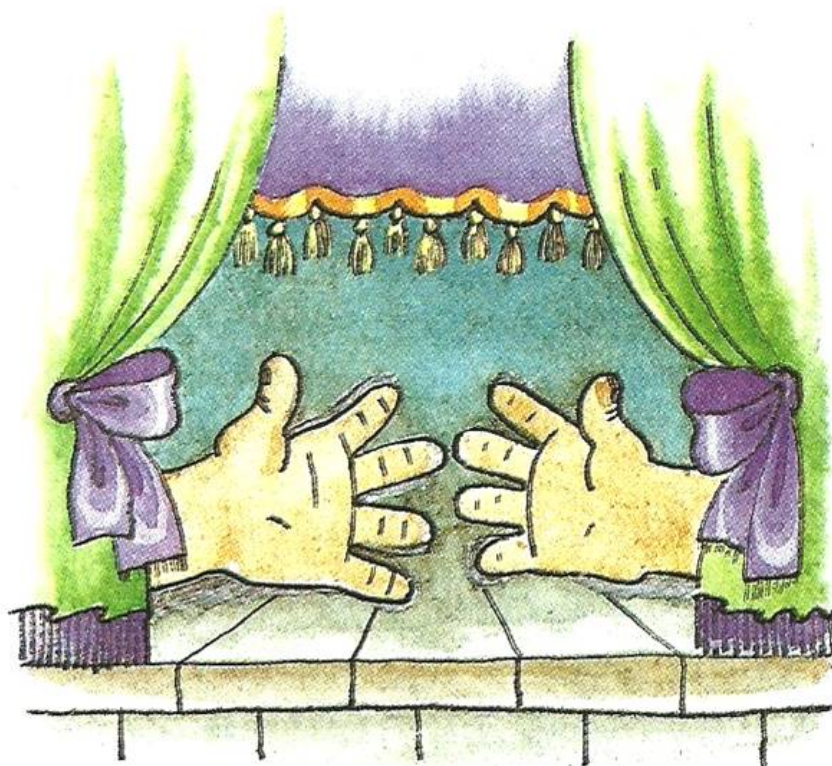
Діти плавними рухами зображують щуку рукою до ліктя. Паща щуки формується пальцями.

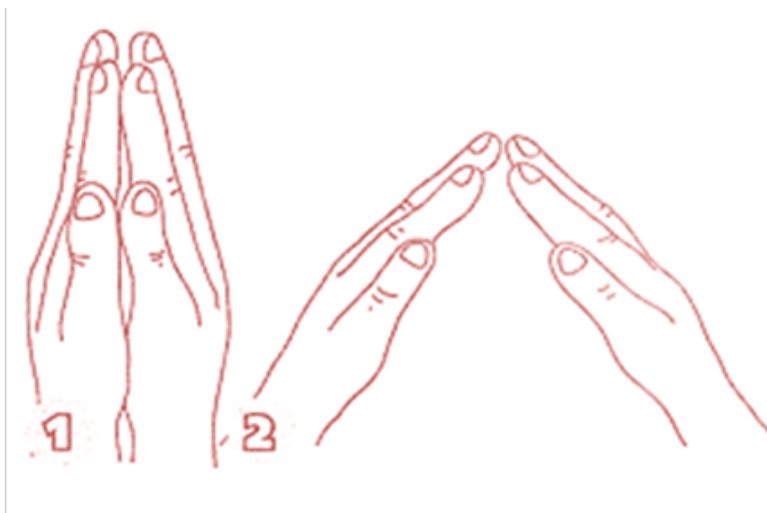
2. Пальчикова вистава

Ось Лесик і Улянка —
Це веселі дітки.
Ти їм казку прочитай,
І виставу починай.

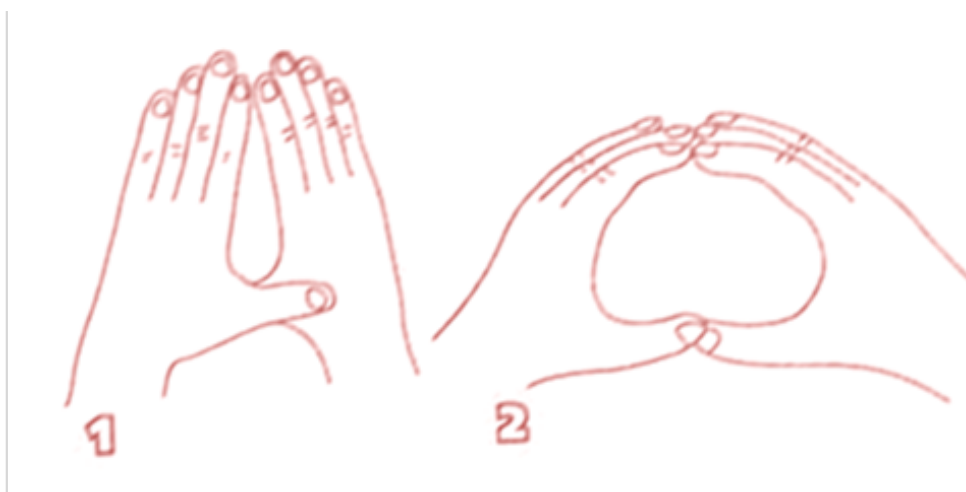
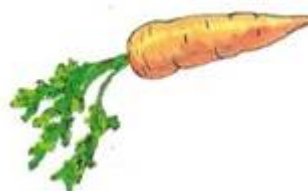
Вправа «ХАТИНКА»

Між деревами — стежками,
За деревами — хатинка.
Там живе малят бабуса.
А як звуть її? Катруся!

Вправа «МОРКВИНКА» «ПОМІДОР» □

У бабусі помідори
Зав'язались — ціле море,
Далі — морква й буряк
Підростають залюбки.

Вправа «Огірочки»

Покажи, як росте огірочок

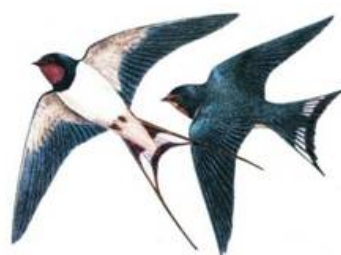
На городі огірочки
Переплутали рядочки,
Поховались хтозна-де,
І не кожен їх знайде.

Вправа «ПТАШКА»

Покажи, як літає пташка.

У садочку вишні спіють —
От малята по радіють!
Птахи різні прилетять,
З ними ягід поїдять.

Вправа «ІЖАЧОК»

Ти хороший, їжачок,
Скинь колючий піджачок:
Я тебе узяв би в руки,
Та чому ти весь з колючок.

Вправа «ЗАЙЧИК»

Покажи, як зайчик ворушить вухами.

А за садом у лісочку
Малюки знайдуть грибочки,
Ще зустрінуть там лисичку,
Зайця, білку невеличку.

Вправа «СОСНА»

Покажи гілочку сосни.

Білка весело стрибає,
Шишки насосні зриває.
Жаль, що не допіли трішки
У саду смачні горішки

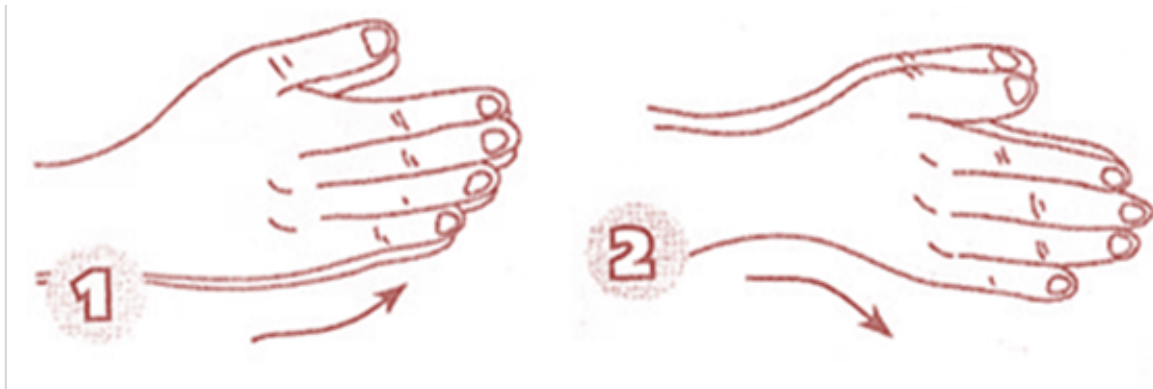

Вправа «РИБКА»

Покажи, як пливе рибка.

За городом невеличка
Протікає в лузі річка.
Чути, як вода шумить,
Зрідка риба плюскотить.

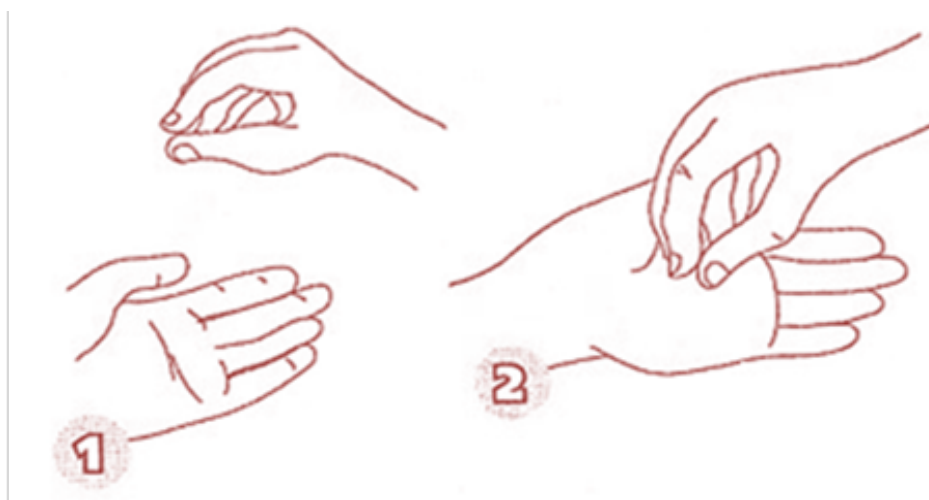

Вправа «КУРЧАТА»

Покажи, як курчата клюють зерно.

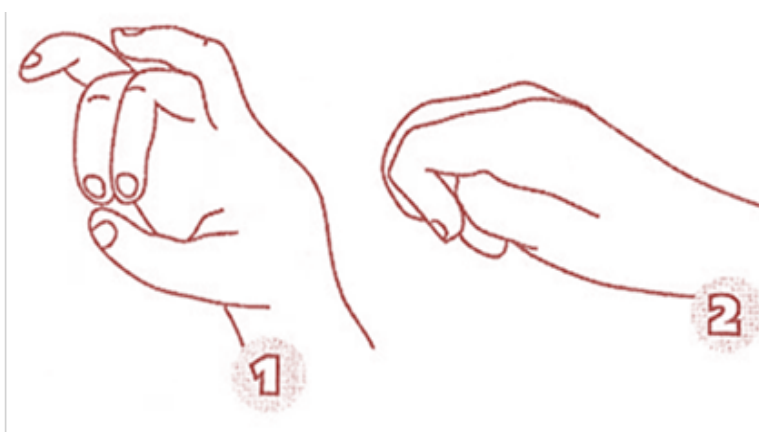
Тож малята до бабусі,
До бабусі, до Катрусі,
Завжди раді завітати,
Ще й курчат нагодувати.

Вправа «КОШЕНЯ»

Покажи, як кошеня згортається клубочком.

Он — веселі кошенята,
Люблять всіх наздоганяти.
А клубочки— то забава
Для малих найбільш цікава.

Вправа «БАБУСЕНІ ОКУЛЯРИ»

Це — бабусина хатинка.
В ній — бабуся Катерина
В окулярах і густині...
Ти не бачиш
бо в хатинці!

Вправа «КОШИЧОК»

*Попроси когось «назбирати»
у твій «кошичок» ягід.*

Діти кошички візьмуть,
Ягоди збирати йдуть.
На варення і компоти,
А якась стрибне до рота.

Вправа «ШВИДКІ НІЖКИ»

Пройди «ніжками» по доріжці
спочатку повільно, потім швидше.

Дощик з неба копотить.
Хто боїться, той біжить.
Де ти сонечко? Ти де?
Хто за хмаркою знайде?

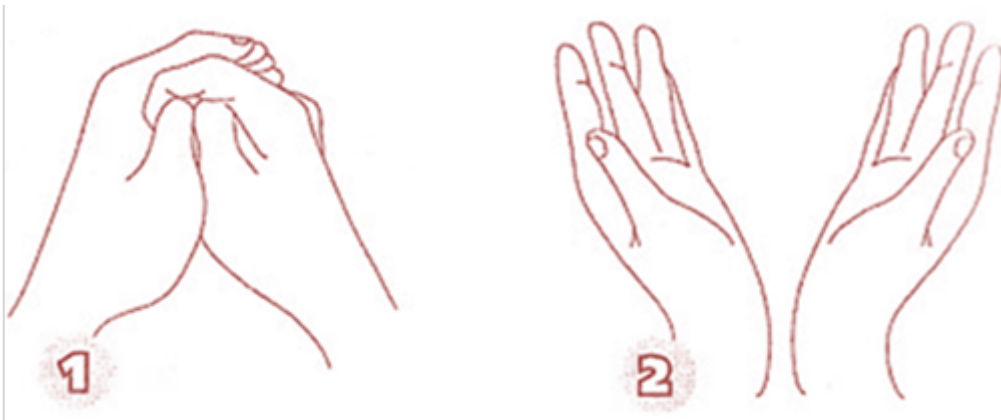

Вправа «КВІТОЧКА»

*Покажи, як після дощику
розкривається квіточка.*

Дощик землю поливає,
Квітка наша розцвітає.

Вправа «ДО ПОБАЧЕННЯ!»

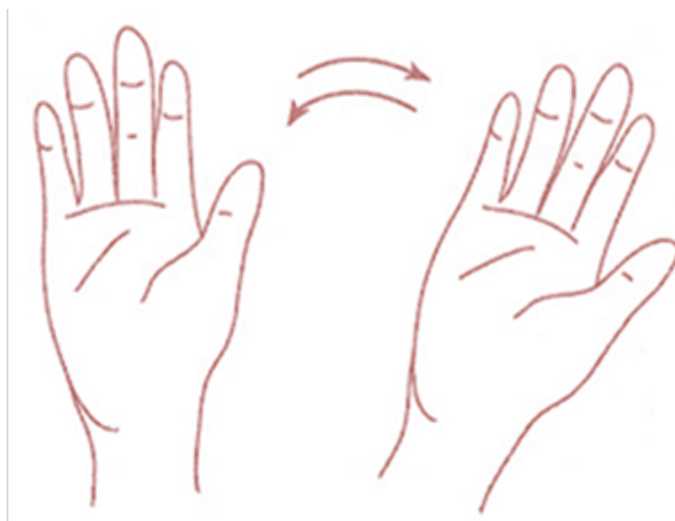
Помахай спочатку правою, потім
лівою, а наприкінці — двома руками.

До побачення, курчата

І кумедні кошенята!

Не сумуй так, їжачок!

Час малятам на урок.

ВИСНОВКИ

В теперішній час підготовка дітей до навчання в школі – одна з актуальних проблем в сучасній педагогіці. Це пояснюється тим, що в останні роки в практиці масової школи спостерігається певна тенденція – неухильне ускладнення програми першого класу, впровадження в практику альтернативних форм навчання та нових педагогічних технологій, що змушує висувати що до майбутнього першокласника більш високі вимоги. Одним із важливих завдань сучасної молодшої школи є робота з формування каліграфічно правильного письма, тому що саме процес такого письма є важливим засобом виховання естетичних смаків, вольових та інтелектуальних якостей молодших школярів. Для того щоб правильно і красиво писати, необхідно тренувати руку дитини перед написанням літер.

Пальчикова гімнастика допоможе підготувати руку дитини до письма, розвинути просторову уяву, навчити дитину спритно користуватися ручкою та олівцем і досягти точності в рухах руки, що дає можливість закласти правильну основу у формуванні каліграфічного правильного письма.

Пальчикова гімнастика є дуже цікава для малюків, дає можливість у захоплюючій ігровій формі підготувати дитину до написання літер.

Вправи з підготовки руки дитини я широко використовую в своїй практиці. Пальчикова гімнастика допомагає урізноманітнити навчально-виховний процес цікавими і дуже корисними завданнями, що сприяють всебічному розвитку дитячої особистості.

Список використаних джерел

1. Богуш А. М. Готуємо руку дитини до школи. □ Тернопіль. Мандрівнець. 2001.
2. Іваниця Г. А. Методичні рекомендації щодо навчання письма шестирічного віку. □ Вінниця. Відродження. Шестерічки йдуть до школи. № 1. 2002.
3. Прищепа О.Е. Присяжнюк Н. Труднощі у засвоєнні графічних навичок письма шестилітнім першокласниками та шляхи їх подолання. □ Київ. Початкова школа. 2001.
4. Цапова І. В. □ Уроки письма в 1 класі. □ Х.: Видавництво « Ранок », 2009. □ 288 с. □ Навчання грамоти.
5. Шевчук Л. М. □ В гостях у бабусі. Підготовка руки дитини до письма. Вид. 2-ге зі змінами □ Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2009. – 24 с.
6. Манилюк Ю. С. З казкою— до знань. Зошит-абетка для дошкільнят (старший дошкільний вік): Навчальний посібник для підготовки руки дитини до письма. – Тернопіль: Мандрівнець, 2008. 64 с.
7. А 14 Абетки. – Харків: ТОВ «SEPTIMA»; 2008 – 84 ст.